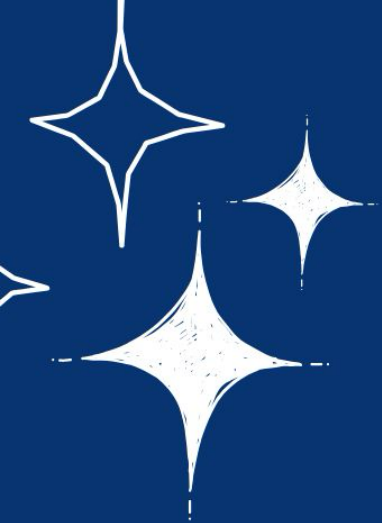

PEDAGOŠKA PERSPEKTIVA

strokovna pedagoška revija

LETNIK 2 (2025) ŠTEVILKA 7

Drage bralke in bralci,

jesenske barve so se počasi prikradle v naše dni, urniki postajajo bolj polni, v razredih pa že odmeva živahen utrip novega šolskega leta. September nas vabi, da se po poletni sproščenosti spet prepustimo učenju, raziskovanju in skupnemu ustvarjanju.

Vsak začetek nosi v sebi seme priložnosti – naj bo ta mesec čas, ko z novim zagonom gradimo znanje, preizkušamo svoje meje in drug drugega navdihujemo. V uredništvu *Pedagoške perspektive* bomo tudi v jesenskih mesecih z vami, da skupaj odpiramo teme, ki nas povezujejo in bogatijo naše delo.

Naj bo oktober umirjen, ustvarjal in poln navdiha za vse nas.

Mateja Dover Emeršič, prof., spec.
odgovorna urednica

Kazalo

Strokovni članek

- 3 **Čustva in meje pri mladostnikih s čustvenimi in vedenjskimi motnjami**
Nina Rojnik

Raziskovalna naloga

- 8 **Ustvarjanje varnega in spodbudnega učnega okolja v prvem razredu osnovne šole**
Tina Stopar

Pedagoška perspektiva | ISSN 3023-9710 | LETNIK 2 (2025) ŠTEVILKA 7 (objavljeno 30. 9. 2025)

Revijo enkrat mesečno izdaja: Pedagoška perspektiva, Mateja Dover Emeršič s.p., Dupleška cesta 58 B, 2000 Maribor

Odgovorna urednica: Mateja Dover Emeršič

Kontakt: info@pedagoskaperspektiva.si | Spletna stran ter dostop do revije: www.pedagoskaperspektiva.si

Revija Pedagoška perspektiva je pod zaporedno številko 2547 vpisana v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS.

Nina Rojnik

Osnovna šola Veržej, enota

Strokovni center

rojnik.nina86@gmail.com

Čustva in meje pri mladostnikih s čustvenimi in vedenjskimi motnjami

Povzetek: Čustvene in vedenjske motnje pri otrocih in mladostnikih med drugim vključujejo težave pri postavljanju meja in pri obvladovanju čustev. Te težave posledično vplivajo na odnose, ki jih gojijo z drugimi ljudmi (npr. s sošolci, učitelji, vzgojitelji, starši ipd.) ter vplivajo na splošno počutje otrok in mladostnikov. Prispevek izpostavlja čustveno (dis)regulacijo, pomen empatije ter postavljanje meja.

Ključne besede: čustvene in vedenjske motnje, meje, čustvena disregulacija, čustva

Abstract: Emotional and behavioral disorders in children and adolescents include, among other things, difficulties in setting boundaries and managing emotions. These problems consequently affect the relationships they have with other people (e.g. with classmates, teachers, educators, parents, etc.) and affect the general well-being of children and adolescents. The article highlights emotional (dys)regulation, the importance of empathy, and setting boundaries.

Keywords: emotional and behavioral disorders, boundaries, emotional dysregulation, emotions

Uvod

Kadar v tem prispevku pišemo o mladostnikih s čustvenimi in vedenjskimi motnjami (v nadaljevanju mladostniki s ČVM), s tem opredeljujemo vse tiste otroke in mladostnike, ki so nameščeni v strokovni center za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s čustvenimi in vedenjskimi težavami in motnjami.

Na nastanek motenj čustvovanja in vedenja vplivajo različni dejavniki, ki se medsebojno prepletajo ter tako vplivajo na razvoj in oblikovanje osebnosti mladostnika (Ferkolj Smolič, 2003). Mladostniki s ČVM so na podlagi Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (ZUOPP-1) opredeljeni kot otroci s posebnimi potrebami. Pri mladostnikih s ČVM so spremembe v čustvenem odzivanju in vedenju prisotne že dlje časa ter odstopajo od normativnih in razvojno pričakovanih vzorcev vedenja in/ali čustvovanja (Košnik idr., 2022). Anderluh (2013) piše, da so vedenjske motnje v otroštvu in adolescenci eden najpogostejših razlogov za psihiatrično obravnavo v otroštvu. Obenem vedenjske motnje zmeraj vplivajo na otrokovo delovanje in kvaliteto življenja. Kobolt

(2011) izpostavlja, da je prav zato pomembno, da pri vsakem otroku poznamo njegovo življenjsko okolje, socialni položaj v družini in med vrstniki, saj le tako lahko razumemo čustvene in vedenjske odzive otroka.

Čustvena disregulacija

Sposobnost uravnavanja čustev se začne že ob rojstvu ter se razvija v zgodnjem otroštvu. Učenje prepoznavanja in razumevanja čustev v interakciji s pomembnimi drugimi osebami v življenju otroka in mladostnika je predpogoj za kasnejšo samoregulacijo (Paulus idr., 2021). Poznavanje otrokovega emocionalnega razvoja nam pomaga pri tem, da (1) razumemo otroka, (2) imamo realistična pričakovanja do otroka ter (3) se učinkoviteje spopadamo z otrokovim vedenjem (Brezinšćak in Roje, 2018).

Čustva imajo v našem življenju pomembno vlogo. Kobal Grum (2021) izpostavlja različne vloge čustev, navaja prilagoditveno (pomembna za preživetje), intrapersonalno (avtomatičnost, takojšnja fiziološka odzivnost, kognicija, motivacija), interpersonalno (spodbujanje vedenja, opredeljevanje narave medosebne

interakcije, vplivanje na želeno stanje) ter socialno vlogo (vpliv kulture v kateri živimo). Perlmutter in Perlmutter (2021) izpostavljata, da na naša čustva, misli ter naš način dojemanja sveta vpliva hrana, ki jo jemo in pijače, ki jih pijemo. Nadaljujeta, da prehranske izbire obenem vplivajo na naše doživetje in razpoloženje.

Regulacija čustev je sposobnost prepoznavanja, spreminjanja, vrednotenja, ter obvladovanja čustev na osebni in družbeno sprejemljiv način (Paulus idr., 2021).

Na kakšen način se vrstniki odzovejo pri izražanju emocij, vpliva tudi na nadaljnji razvoj čustvene regulacije. Kadar v vrstniškem odnosu mladostnik ne prejme podpore, ali celo na svoja izražena čustva v odziv dobi zaničevanje, je večja verjetnost za razvoj čustvene disregulacije (Delios idr., 2023). Anderluh (2013) navaja, da različne raziskave potrjujejo, da je pri posameznikih z vedenjsko motnjo prizadeta prepoznavna čustvenih dražljajev, pa tudi kontrola izražanja čustev, vse to pa lahko vodi v agresivno vedenje. Perlmutter in Perlmutter (2021) pišeta, da so stresne situacije v otroštvu so eden izmed dejavnikov tveganja za motnje duševnega zdravja. Stresna situacija v otroštvu je lahko pomemben napovedovalec morebitnega agresivnega vedenja pozneje v življenju ter tveganja za slabo sposobnost urejanja čustev.

Čustvena disregulacija je nezmožnost uravnavanja čustev (Moehler idr., 2022). kot disregulacija se tako kaže nezmožnost uravnavanja predvsem intenzivnosti čustev, ki jo lahko spremljajo razdražljivost, nestabilnost razpoloženja ter pretirana čustvena reaktivnost (Paulus idr., 2021). Pri čustveni disregulaciji je torej pogosta čustvena impulzivnost, saj posameznik/ca ni zmožen ukrotiti čustev pred izbruhom le-teh (Bierens idr., 2023).

Čustvena disregulacija ima pomembno vlogo pri psihopatologiji otrok in mladostnikov, saj nanjo vplivajo genetske predispozicije, čustveno zanemarjanje v otroštvu ali adolescenci, izkušnja travme ter doživljanje stresa. Čustvena disregulacija tako lahko poslabšuje mnoge druge, pridružene motnje (Paulus idr., 2021). Tudi Moehler idr. (2022) ter Bierens idr. (2023) navajajo, da čustvena disregulacija predstavlja zdravstveno tveganje,

saj je povezana z različnimi oblikami motenj in simptomov (npr. ADHD, vedenje motnje, samopoškodovno vedenje, osebnostne motnje, samomorilnost). Paulus idr. (2021) pišejo, da je pri predšolskih otrocih čustvena disregulacija vidna, ko se otroci poslavljajo z izbruhi, jezo, nihajočimi razpoloženji; v šolskem obdobju postanejo bolj specifične glede diagnoze.

Čustvena disregulacija se kaže kot neprilagojena obdelava dražljajev, kot odziv lahko opazimo razdražljivost, čustveno labilnost, izbruhe jeze, agresijo. Reakcije pri čustveni disregulaciji so pretirane glede na družbene norme, nanje pa pogosto vplivajo internalizacija ali eksternalizacija težav ali sopojavnih motenj (npr. avtoagresija, anksioznost ipd.). Čustvena disregulacija posameznika ovira pri spopadanju z lastnimi čustvenimi stanji, posledično pa vpliva na čustveni razvoj, samozavest, prilagajanje, socialne odnose ter na samo kakovost življenja. (Paulus idr., 2021).

Notranje (internalizacijske) manifestacije čustvene disregulacije so lahko povezane z depresijo, anksioznimi motnjami, zasvojljivim vedenjem, samopoškodovanjem in posttravmatsko stresno motnjo (PTSM). Medtem pa so zunanje (eksternalizacijske) manifestacije povezane z jezo, agresijo, impulzivnostjo, tveganim spolnim vedenjem, težavami v vedenju ter mladostniško prestopništvo. Pogosto soobstajajo zunanje in notranje manifestacije čustvene disregulacije. Čustvena disregulacija lahko izhaja iz zgodnjih travm, zlorab ali zanemarjanja (Paulus idr., 2021). Bierens idr. (2023) navajajo, da pri travmatiziranih otrocih lahko disregulacija vodi v motnje spanja, tesnobe, razkol v navezanosti in kompleksne simptome v odrasli dobi.

Mladostniki s slabšo čustveno regulacijo so bolj izpostavljeni tveganju za psihopatologijo (Delios idr., 2023). Obenem visoka stopnja čustvene disregulacije lahko napoveduje slabšo kakovost življenja in daljše trajanje (pedopsihiatrične) obravnave (Paulus idr., 2021).

Kako se mladostniki s ČVM spopadajo s čustvi pa je pogosto jasno vidno prav pri tem, ko jim postavljamo meje. Takrat zna priti do mnogo nelagodja, nesodelovanja ter konfliktnih situacij. Kakor piše Milivojević (2013) so emocije naše

reakcije v situacijah, za katere ocenimo, da so za nas pomembne.

Meje

Meje so pomembne zato, da lažje raziskujemo kaj je naša odgovornost in kaj ne. Zato je potrebno, da vemo kje so naše telesne in čustvene meje (Cloud in Townsend, 2024). Omenjena avtorja navajata, da so meje vse, kar nas pomaga razlikovati od drugih ljudi. Izpostavljata nekaj mej: koža kot najosnovnejša meja, besede (najbolj jasna meja je beseda »ne«), resnica (iskrenost do samega sebe in samospregled), geografska razdalja (fizičen umik), čas (ki si ga vzamemo zase). Obenem avtorja opozarjata, da tako pri postavljanju kakor ohranjanju meja potrebujemo pomoč drugih ljudi. Druge potrebujemo predvsem zato ker potrebujemo nova spoznanja in učenje, saj je odnos najosnovnejša potreba.

Meje so pomembne tudi v odnosu posameznika do sebe. Cloud in Townsend (2024) opozarjata, da je zelo pomembno, da tudi sami sebi znamo reči ne. To namreč ne vpliva le na naše meje z drugimi, ampak se nanaša obenem na našo identiteto, posledično pa tudi pa na samonadzor in odgovornost. Avtorja jasno zapišeta: »Da bi lahko prevzeli odgovornost za svoje razmišljanje v odnosih, moramo dejavno preverjati, kje se morda motimo. Ko usvajamo nove informacije, se naše razmišljanje prilagaja in približuje resničnosti.« (str. 45).

Cloud in Townsend (2024) navajata, da težav z mejami nima samo oseba, ki ne zna jasno postaviti meja, temveč tudi oseba, ki meja drugih ne spoštuje. Červenka (2017) piše, da postavljanje meja lahko razumemo na negativen ali pozitiven način. Negativno določanje meja se določi z omejitvijo prostora, ki je oziroma ni dostopen. Tako je znano kje je meja do kje se lahko gre in kamor se ne sme. Enako velja za disciplinske funkcije, kadar se uporabljajo različne prepovedi in sankcije, da se jasno določi pravila in posledično kazni, da se preprečijo kršitve postavljenih pravil. Avtor poudarja, da je tak ostro naravnan pristop glede mej povezan z vzgojo otrok in mladostnikov s ČVM, saj posebej ti otroci potrebujejo jasne meje. Pri negativno določenih mejah je vzgojitelj/učitelj tisti, ki prevzema aktivno vlogo pri disciplinski politiki, medtem ko je mladostnik postavljen v pasivno

vlogo ter posredno odvisen od avtoritete, ki določa meje za njegovo vodenje. Červenka (2017) izpostavlja, da je možno tudi pozitivno postavljanje meja. Ta koncept vključuje različne tehnike in oblike podpore mladostniku, ki lahko oblikujejo vedenje v želeno smer (npr. vzornik kot oseba s katero se lahko mladostnik poistoveti; možnost za osebni razvoj mladostnika ipd.). V primeru pozitivno določenih mej je mladostnik tisti, ki bo bolj verjetno prevzemal aktivno vlogo v disciplinski politiki. Kajti postavljanje meja ne le da preprečuje ali omejuje določeno neželeno vedenje, ampak lahko na pozitiven način podpira določeno zaželeno vedenje ter kaže vsebino in smer. Isti avtor opisuje, da se pozitivno postavljanje meja lahko kaže kot ritual, red, običaj, iskanje meje kako daleč lahko grem, meja kot naravna avtoriteta, vzor, vodstvo, idol ter meja kot azil – meja kot varnost. Koncept pozitivnega postavljanja meja je povezan s težnjo, da se mladostnika postavi v aktivno vlogo. Nadalje Červenka (2017) navaja, da je pozitivno ali negativno postavljanje meja lahko tudi le stvar interpretacije posameznika, saj strmimo k neki spremembi. Razlika je v tem na kakšen način vzpodbujamo spremembo vedenja.

Brezinščak in Roje (2018) navajata, da otrok včasih preplavijo čustva v povsem nepričakovanih situacijah, kot so denimo priprava na spanje, dokončanje aktivnosti in podobno. V takšnih primerih je to obenem priložnost za učenje in jačanje otrokovih veščin. Cloud in Townsend (2024) izpostavljata, da je razvijanje meja pri otrocih povezano z učenjem odgovornosti. Nadaljujeta, da ko otrokom prikažemo odgovornost jih obenem učimo tudi samostojnosti, s tem pa se pripravljajo tudi na prevzemanje bolj odgovornih vlog v odraslosti. Juhant in Levč (2011) izpostavljata, da otroci in mladostniki morajo na lastni koži doživeti, da dejanjem sledijo posledice. Cloud in Townsend (2024) ugotavljata, da ima vedenje posledice, kar pa pomeni, da moramo prevzemati odgovornost za svoje odločitve. Pri tem opozarjata, da je pogosta težava pri postavljanju mej prav to, da skušamo odgovornost za svoje odločitve prevesti na nekoga drugega.

Empatija in meje

Empatija sloni na zavedanju sebe. Namreč, čim bolj smo odkriti do svojih čustev, tem bolj jih znamo tudi razbrati. Osnova za zaznavanje čustev drugih je razumevanje nebesednega sporočanja, kot je mimika, kretnje, ton glasu ipd. (Goleman, 2006). Milivojevič (2008) piše, da je empatija sposobnost predstavljati si, kako druga oseba doživlja določeno situacijo.

Empatija je povezana s pozitivnimi vrstniškimi odnosi. Schoeps idr. (2020) so v Španiji izvedli študijo, kjer so preučevali razmerje med vrstniško navezanostjo in težavami v adolescenci. Raziskavo so izvedli med 800 španskih mladostnikov, starih med 12 in 15 let (56,65 % je bilo deklet). Rezultati so pokazali, da je vrstniška navezanost negativno povezana s čustvenimi težavami in težavami v vedenju. Vrstniška navezanost pa je bila pozitivno povezana s prosocialnim vedenjem.

Červenka (2017) je na podlagi (1) odnosa otroka in njegove volje do spremembe ter (2) na podlagi odnosa otroka do prepričanja v to spremembo oblikoval štiri strategije prilagajanja, ki jih je mogoče opaziti pri mladostnikih s ČVM. Z združitvijo volje do spremembe ter prepričanja, da je sprememba možna, je pri mladostnikih s ČVM možno zaznati štiri tipične strategije prilagajanja na problematično situacijo:

- 1) Odprti spokornik (»open penitent«; ima voljo do spremembe in jo vidi kot možno)
- 2) Zaprti spokornik (»closed penitent«; ima voljo do spremembe, vendar je ne vidi kot možno ali ne verjame vanjo)
- 3) Odprti skrivalec (»opened sulker«; nima volje do spremembe, je ne želi, vendar misli, da jo je izbral/a, da bi bilo mogoče)
- 4) Zaprti skrivalec (»closed sulker«; ne želi spremembe in je ne vidi kot možno ter ne verjame vanjo). (Červenka, 2017).

Tudi pri pedagoški praksi pri delu z mladostniki s ČVM je razbrati, da jasne meje potrebujejo vsi otroci in mladostniki, saj je to okvir v katerem se lahko počutijo varne in sprejete. Le-to pa so temeljne potrebe vsakega posameznika in šele ko so te potrebe zadovoljene, lahko raziskujemo svet okoli sebe. Vsekakor pa meje mladostnikom predstavljajo tudi izziv – ali se jih da nekoliko razširiti, premakniti, pohoditi ali preskočiti? Pri delu z mladostniki s ČVM zna biti postavljanje ter

vzdrževanje meja naporno in zahtevno delo. Vsak mladostnik s ČVM ima namreč osebne izkušnje, ki zagotovo vplivajo na osebno doživljanje meja. Prav zato ni pomembno le, da meje postavimo, ampak da jih mladostnikom s ČVM tudi pojasnimo, razložimo. Če bodo razumeli zakaj je nekaj sprejemljivo in drugo ne, jih bodo morda lažje sprejeli, četudi ni nujno, da se bodo z njimi strinjali.

Pri mejah je pomembno, da smo konsistentni in vztrajni, saj le-to predstavlja mladostnikom s ČVM strukturiran okvir, v katerem lahko raziskujejo sebe ter se soočajo s svojimi izzivi, čustvi, reakcijami. Pri tem nam je lahko v pomoč tudi doslednost in predvidljivost, ki jo prinašajo določene dnevne rutine. Le-te lahko predstavljajo znan vzorec, na katerega se lahko opre mladostnik, kar lahko pripomore k zmanjšanju stresa.

Zaključek

Čustveno vedenjske motnje pri mladostnikih s ČVM so prav gotovo svojevrsten izziv. Vendar pa razvoj čustvene regulacije, prepoznavanje in učenja čustev že pri otroku in potem mladostniku ter učenje odziva nanje, skupaj z jasno postavljenimi mejami lahko pomaga mladostnikom s ČVM pri vzdrževanju odnosov s pomembnimi drugimi ter pri obvladovanju vedenjskih izbruhov. Prav gotovo je za potencialno pozitivno spremembo potrebno sodelovanje vseh pomembnih oseb v otrokovem življenju, tako mladostnika, kakor njegovih staršev ter potencialnih drugih pomembnih oseb (npr. razrednik, strokovni delavec ipd.). Za obvladovanje čustev in manj eksplozivne reakcije mladostnika je potreben trud, motivacija in predvsem vztrajnost. Mnogokrat se bo lahko zgodilo, da bo mladostnik s ČVM odreagiral v znanih vzorcih, vendar pa z utrjevanjem pozitivnih vzorcev, učenjem in obvladovanjem lastnih emocij in spoznavanjem samega sebe to ne pomeni, da sprememba na bolje ni možna. Kakor pravi pregovor: kjer je volja, tam je tudi pot.

Viri in literatura

Anderluh, M. (2013). *Vloga genov, okolja in nevrobioloških dejavnikov v razvoju razdiralnega vedenja otrok in mladostnikov*. Dostopno na:

- <https://zomp.si/wp-content/uploads/2014/12/Anderluh-tekst-za-objavo.pdf>
- Bierens, M., Hartman, C.A., Klip, H., Deckers, S., Buitelaar, J. in Rommelse, N. (2023). *Emotion dysregulation as cross-disorder trait in child psychiatry predicting quality of life and required treatment duration*. Dostopno na: <https://doi.org/10.3389/fpsy.2023.1101226>
- Brezinščak, T. in Roje, M. (2018). Emocionalni razvoj djeteta. V: Buljan Flander, G. idr. (2018). *Znanost i umjetnost odgoja: Praktični priručnik o suvremenom odgoju za roditelje i odgojitelje*, str. 47-65. Geromar.
- Cloud, H. in Townsend, J. (2024). *Meje: kdaj reči da in kako reči ne, da prevzamete nadzor nad svojim življenjem*. Družina.
- Červenka, K. (2017). *Boundries and Perspectives: Needs of Children With Emotional an Behavioral Disorders From the Perspective of Children and Educators*, str. 59-73. Dostopno na: <http://jep.upol.cz/2017/Journal-of-Exceptional-People-Volume2-Number11.pdf#page=60>.
- Delios, M.S., Kehoe, C.E. in Pizzaro Campagna, E. (2023). *The Role Peer Responses to Adolescent Expression of Emotions Plays in Their Emotion Regulation: A Systematic literature Review*. Dostopno na: <https://doi.org/10.1016/j.mhp.2023.200299>
- Ferkolj Smolič, M. (2003). Rizični in varovalni dejavniki. V M. Resman (ur.) *Integracija/inkluzija v vrtcu, osnovni in srednji šoli* (str. 222–228). Zveza društev pedagoških delavcev v Sloveniji.
- Goleman, D. (2006). *Čustvena inteligenca: zakaj je lahko pomembnejša od IQ*. Mladinska knjiga.
- Juhant, M. in Levč, S. (2011). *Varuh otrokovih dolžnosti*. Čmrlj, komuniciranje in ustvarjalnost.
- Kobal Grum, D. (2021). *Vem, hočem, čutim: kognitivno-motivacijski vidiki čustev*. Dostopno na: <https://ebooks.uni-lj.si/ZalozbaUL/catalog/view/299/438/6566>
- Kobolt, A. (2011). Razumevanje in odzivanje na čustvene in vedenjske težave. *Socialna pedagogika*, 15(2), 153–173.
- Košnik, P., Plavčak, D., Vovk Ornik, N., Zupanc Grom, R., Domajnko, J., Marolt, B., Pal, P., Zalokar, L. in Krajncan, M. (2022). *Vzgojni program za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s čustvenimi in vedenjskimi težavami in motnjami in izvedbena priporočila za izvajanje vzgojnega programa*. Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Milivojević, Z. (2008). *Emocije: razumevanje čustev v psihoterapiji*. Psihopolis institut.
- Milivojević, Z. (2013). Emocionalno izsiljevanje. V: *Psihološki inkubator*, 2(3), str. 14-16.
- Moehler, E., Brunner, R. in Sharp, C. (2022). *Editorial: Emotional Dysregulation in Children and Adolescents*. Dostopno na: <https://www.frontiersin.org/journals/psychiatry/articles/10.3389/fpsy.2022.83753/full>
- Paulus, F.W., Ohmann, S., Möhler, E., Plener, P. in Popow, C. (2021). *Emotional Dysregulation in Children and Adolescents With Psychiatric Disorders. A Narrative Review*. Dostopno na: <https://doi.org/10.3389/fpsy.2021.628252>
- Perlmutter, D. Perlmutter, A. (2021). *Negovani možgani: razstrupljanje, ki jasni misli, pogloblja čustva in zagotavlja srečo*. UMco.
- Schoeps, K., Monaco, E., Cotoli, A. in Montoya-Castilla, I. (2020). *The Impact of Peer Attachment on Prosocial Behavior, Emotional Difficulties and Conduct Problems in Adolescence: The Mediating Role of Emphaty*. Dostopno na: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0227627>
- Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami* (ZUOPP-1). (2011). Uradni list RS, (58/11).

RAZISKOVALNA NALOGA:

Ustvarjanje varnega in spodbudnega učnega okolja v prvem razredu osnovne šole

Raziskovalna naloga obravnava pomen varnega in spodbudnega učnega okolja v prvem razredu osnovne šole. Namen raziskave je bil preučiti, kako učenci doživljajo razredno klimo, kateri dejavniki najbolj prispevajo k občutku varnosti in spodbude ter kakšen vpliv imajo sistematične dejavnosti na socialno dinamiko in čustveno stabilnost učencev. V raziskavo so bili vključeni učenci razreda, njihovi starši ter strokovni delavci šole. Uporabljena je bila kombinacija kvalitativnih in kvantitativnih metod: opazovanje, evalvacijski listi, risbe, vprašalniki in refleksija. Rezultati kažejo, da učenci doživljajo učilnico kot varen prostor, da starši zaznavajo pozitivne spremembe v vedenju otrok in da učitelji opažajo izboljšano razredno klimo. Ključni dejavniki, ki so prispevali k pozitivnemu okolju, so bili: jutranji krogi, drevo pohval, VAU škatla, strukturirane rutine in možnost izražanja čustev. Raziskava potrjuje, da ima učitelj pomembno vlogo pri oblikovanju okolja, kjer se vsak učenec počuti sprejetega, slišane in spodbujenega. Ugotovitve so uporabne za vse, ki delujejo v vzgojno-izobraževalnem procesu na začetku šolanja. *Ključne besede: varno učno okolje, spodbuda, čustvena pismenost, prvi razred, razredna klima, vloga učitelja*

The research paper explores the importance of a safe and supportive learning environment in the first grade of primary school. The main aim was to examine how students perceive their classroom climate, which factors contribute most to their sense of safety and encouragement, and what impact structured activities have on social dynamics and emotional stability. The research involved 22 first-grade students, their parents, and teaching professionals. A combination of qualitative and quantitative methods was used: observation, evaluation sheets, student drawings, questionnaires, and teacher reflection. Results show that students perceive the classroom as a safe space, parents report positive behavioral changes, and teachers observe an improvement in classroom climate. Key elements that contributed to this included morning circles, the praise tree, the "WOW box," daily routines, and opportunities for emotional expression. The study confirms that the teacher plays a central role in shaping an environment where each student feels accepted, heard, and supported. The findings are relevant for all educators working with young learners at the start of their school journey.

Keywords: safe learning environment, encouragement, emotional literacy, first grade, classroom climate, teacher's role

Raziskovalna naloga je dostopna [na tej povezavi](#).

Nam že sledite?

Pridružite se nam
na Instagramu ali
na Facebooku za
več novic,
informacij,
nagradnih iger in
drugih zanimivosti!

